

İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSI ÜZERİNE MUHAFAZAKÂR MUHASEBENİN ETKİSİ: BİST’TE BİR ARAŞTIRMA¹

Kader TÜRKÖĞLU²
İsmail BEKÇİ³

Öz

Bu çalışmada, muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada Borsa İstanbul’da 2010-2020 döneminde kesintisiz olarak işlem gören, konsolide finansal tablo hazırlayan ve düzenli olarak verilerine ulaşılabilen 54 imalat sektörü işletmesi incelenmiştir. Çalışma kapsamında finansal performansı ölçmek için geleneksel finansal performans göstergelerinden aktif kârlılığı, öz kaynak kârlılığı ve hisse başına kâr değişkenleri, piyasa temelli finansal performans göstergelerinden Tobin’s Q oranı, hisse senedi piyasa fiyatı ve piyasa değeri/defter değeri oranı değişkenleri ve modern finansal performans göstergelerinden piyasa katma değeri değişkeni kullanılmıştır. Ayrıca, çalışma kapsamında muhafazakâr muhasebeyi ölçmek için negatif tahakkuklar ölçüm yöntemi, tahakkuklar ve nakit akışlarının asimetrisi ölçüm yöntemi ve kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansına etkisinin olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla panel veri analiz yöntemi uygulanmıştır. Çalışmada, modeller içinde farklılıklar olmakla birlikte muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerinde etkili olduğu tespit edilmiş ve bu etkinin pozitif ve negatif biçimde olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Finansal Performans, Muhafazakâr Muhasebe, Panel Veri Analizi, Borsa İstanbul.

JEL Sınıflandırması : M40, M41, L25.

¹ Bu makale, “Muhafazakâr Muhasebenin Firmaların Finansal Performansı Üzerine Etkisi: Bir Uygulama” adlı doktora tezinden türetilmiştir.

² Dr., turkoglukadeer@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8591-1265.

³ Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, ismailbekci@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9861-737X

Atıf/Citation (APA 6):

Türkoğlu, K., & Bekçi, İ. (2023). İşletmelerin finansal performansı üzerine muhafazakâr muhasebenin etkisi: BİST’te bir araştırma. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 479–498. <http://doi.org/10.25287/ohuiibf.1209194>.

THE EFFECT OF CONSERVATIVE ACCOUNTING ON THE FINANCIAL PERFORMANCE OF COMPANIES: A RESEARCH IN BIST

Abstract

In this study, aimed to determine the effect of conservative accounting on the financial performance of companies. In the study, 54 manufacturing sector companies, which are continuously traded in Borsa Istanbul in the 2010-2020 period, prepare consolidated financial statements and whose data can be accessed regularly, were examined. Within the scope of the study, return on assets, return on equity and earnings per share variables from traditional financial performance indicators, Tobin's Q ratio, stock market price and market value / book value ratio, variables from market-based financial performance indicators and market value added variable from modern financial performance indicators were used to measure financial performance. In addition, negative accruals measurement method, accruals and cash flow asymmetry measurement method and asymmetric timeliness of earnings measurement method were used to measure conservative accounting within the scope of the study. In the study, panel data analysis method was applied in order to determine whether conservative accounting has an effect on the financial performance of the companies. In the study, although there are differences within the models, it has been determined that conservative accounting has effect on the financial performance of the companies and it has been revealed that this effect is positive and negative.

Keywords : Financial Performance, Conservative Accounting, Panel Data Analysis, Borsa İstanbul.

JEL Classification : M40, M41, L25.

GİRİŞ

İhtiyatlılık, tutuculuk ve muhasebe muhafazakârlığı gibi değişik şekillerde ifade edilebilen muhafazakârlık kavramı, muhasebenin temel kavramlarından bir tanesidir (Gör & Tekin, 2018). Muhafazakârlık, muhasebede her zaman en önemli ilkelerden biri olarak kabul edilmektedir (Zeghal & Lahmar, 2016). Muhafazakâr muhasebe, finansal tabloların sunumunu ve böylece işletme itibarını etkileyebilme kabiliyetine sahiptir (Bellikli, 2019). Bununla birlikte muhafazakâr muhasebe, mahkeme maliyetlerinin düşürülmesini, sözleşme kontrolünün artırılmasını ve yöneticiler için fırsatçı sebeplerin azaltılmasını sağlamaktadır (Reyad, 2012).

Ayrıca, muhafazakârlık işletmelere düşük faizle alacak imkânı sunabilmektedir (Yunos, Ahmad, Sulaiman, 2014). Muhafazakâr muhasebe, aracılık konusunda oluşabilecek maliyetlerin düşürülmesinde de yöneticilere katkı sunmaktadır (Ahmed & Duellman, 2007). Bununla birlikte muhafazakâr muhasebe, işletmelerin ekonomik kârı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olup gelecekteki nakit akışlarının tahminini kolaylaştırmaktadır (Aminu & Hassan, 2017). Muhafazakâr muhasebe, resmi mali sözleşmelerin yokluğunda bile işletme ve öz kaynak değerlerini artırmaktadır (Francis, Hasan & Wu, 2013). İlâveten daha yüksek düzeyde muhafazakâr muhasebe uygulayan işletmelerin hisse senedi performansı açısından daha az bir düşüş yaşadıkları bilinmektedir (Balakrishnan, Watts, Zuo, 2016). Ayrıca muhafazakârlık, hissedarların, alacaklıların ve menfaat sahiplerinin korunmasına yardımcı olmaktadır (Nm, 2016). Ancak muhafazakâr muhasebe, işletmelerin gidere ve harcamaya gösterdikleri dikkatin, kârlara ve gelirlere gösterilmemesine sebep olmaktadır. Bununla birlikte muhasebe uygulama tebliğinde yer alan olası kârlar ve gelirler için gerçekleşme zamanına kadar muhasebe işlemi yapılmaması görüşü sebebiyle muhafazakâr muhasebe uygulayan işletmeler daha fazla vadeli satış yapabilmektedir. Ayrıca sonrasında varlıklar olduğundan daha düşük gösterilebilmektedir (Aslan, 2019).

Muhafazakâr muhasebeyle ilgili farklı tanımlamalar yer almaktadır (Bilici, 2019). Bu tanımlardan bilanço açısından muhafazakârlık, iki veya daha fazla raporlama alternatifinden hangisinin

seçilmesi gerektiğine dair bir tereddüt olduğunda öz kaynak sahipleri için en az olumlu etkiye sahip olan alternatifin seçilmesi kuralının olmasıdır (Barzideh, Izadpanah, Lotfi, 2015; Givoly & Hayn, 2000; Utomo, Pamungkas, Machmuddah, 2018). Ayrıca kâr ve zarar açısından muhafazakârlık, iyi ekonomik gelişmeye işaret eden haberlerin finansal raporlarda gösterilmesinin kötü ekonomik habere yer verilmesine göre daha fazla doğrulamayı gerektiğini belirtmektedir (Barzideh ve ark., 2015; Basu, 1997). İlave olarak muhafazakârlığın hem bilanço hem de kâr ve zarar birleşimine dayanan muhafazakâr muhasebe tanımı, maliyetin daha çabuk tanınması, gelirin daha sonra muhasebeleştirilmesi, borçların daha fazla ve varlıkların daha az kıymetlendirilmesi sonucunda biriken kârların finansal raporlarda azalmasına sebep olan muhasebe kavramıdır (Barzideh ve ark., 2015).

Muhafazakâr muhasebenin iki farklı türü söz konusudur. Birincisi, muhafazakârlık koşulsuzdur. İkincisi ise, muhafazakârlık koşulludur (Beaver & Ryan, 2005). Ayrıca, muhafazakârlık türleri, gelir tablosu muhafazakârlığı ve bilanço muhafazakârlığı şeklinde de sınıflandırılmaktadır. Muhafazakârlığı türlerine ayırmak amacıyla kullanılan başka bir ayırım ise habere bağlı muhafazakârlık ve habere bağımsız muhafazakârlık biçiminde ve bununla birlikte sonradan ve önceden biçimindedir (Salehi & Sehat, 2019). Muhafazakâr muhasebe türlerinden koşulsuz muhafazakârlık, piyasadaki verilerden bağımsız, beklenen piyasa değerinden varlıkların net değerinin daha düşük olmasına sebep olan uygulamaları kapsamaktadır (Vardar, 2018). Bu muhafazakâr muhasebe türü bilanço muhafazakârlığı şeklinde de ifade edilmektedir (Barzideh ve ark., 2015). Ayrıca koşulsuz muhafazakârlık, habere bağımsız ya da önceden muhafazakârlık biçiminde de bilinmektedir (Fariz, Mohammed, Zulkepli, Kamaluddin, 2020). Koşullu muhafazakârlık ise kârların muhasebeleştirilmesinden zararların muhasebeleştirilmesini daha çok hızlandırmaktadır ve bu muhafazakârlık türü gelir tablosu muhafazakârlığı şeklinde de belirtilmektedir (Elkotayni & Aljumaili, 2014). Aynı şekilde habere bağlı ya da sonradan muhafazakârlık biçiminde de bilinmektedir (Fariz ve ark., 2020).

Muhasebe literatüründeki en eski kavramlardan biri muhafazakârlık olmasına rağmen muhafazakârlığı ölçme gayreti hayli yenidir (Gökmen, 2013). Muhafazakâr muhasebenin ölçümü amacıyla tek bir yöntem yoktur (Al-Taie, Flayyih, Talab, 2017). En çok kullanılan muhafazakâr muhasebe yöntemi ise Basu tarafından 1997 yılında geliştirilen yöntemdir (Alkhafaji, Kbelah, Al-Fadhel, 2020). Birtakım muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemi koşullu muhafazakârlığı ölçmek amacıyla kullanılmaktadır, birtakım muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemleri ise koşulsuz muhafazakârlığı ölçmek amacıyla kullanılmaktadır. Yaygın olarak kabul edilen ve kullanılan muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemleri literatürde kullanılan adlarıyla aşağıda listelenmiştir (Gökmen, 2013):

- Kazancın Asimetrik Zamanlılığı (AT) Ölçüm yöntemi – Basu (1997),
- Piyasa Değerinin Defter Değerine Oranı (BTM) Ölçüm Yöntemi – Beaver ve Ryan (2000),
- Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi (AACF) Ölçüm Yöntemi – Ball ve Shivakumar (2005),
- Negatif Tahakkuklar (NA) Ölçüm Yöntemi – Givoly ve Hayn (2000),
- Gizli Yedek Akçeler (HR) Ölçüm Yöntemi – Penman ve Zhang (2002).

Muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemlerinden kazancın asimetrik zamanlılığını gösteren ölçüm metodu, Basu tarafından 1997 yılında geliştirilmiştir (Yunos, Smith, Ismail, Ahmad, 2011). Basu tarafından geliştirilen bu metoda göre muhafazakârlık, muhasebecinin finansal tablodaki kötü habere karşı iyi haberi tanımak amacı ile daha fazla seviyede doğrulamaya gereksinim duyması şeklinde yorumlanmaktadır (Zhong & Li, 2017). Basu tarafından geliştirilen modelde β_1 asimetrik zamanlılık katsayısı ve muhafazakâr muhasebenin göstergesi olan β_1 değerinin yüksekliği, muhafazakârlık oranının da artacağını belirtmektedir (Wang, 2013). Bu muhafazakâr muhasebe ölçüsü koşullu muhafazakârlık ölçüsüdür (Gökmen, 2013).

Ayrıca Feltham ve Ohlson 1995 yılında piyasa değerinin defter değerine oranı ile bir muhafazakârlık ölçütü geliştirmişlerdir (Foroghi, Amiri, Fallah, 2013). Feltham ve Ohlson tarafından 1995 yılında yapılan çalışmada muhafazakârlık, piyasa değeri karşısında defter değerini aşağı indirme eğilimi şeklinde belirtilmektedir (Tekin & Gör, 2018). Feltham ve Ohlson (1995) modeli, 2000 yılında

Beaver ve Ryan tarafından geliştirilerek güncellenmiştir. Beaver ve Ryan (2000) tarafından geliştirilen piyasa değerinin defter değerine oranı ölçüm yöntemindeki modelde α_i , sapma bileşeni ve muhafazakârlık ölçüsü olarak kabul edilmektedir. Bu muhafazakâr muhasebe ölçüsü ise koşulsuz muhafazakârlığın ölçüsüdür (Gökmen, 2013).

Ball ve Shivakumar tarafından ise 2005 yılında muhafazakâr muhasebe düzeylerini belirlemek amacıyla tahakkuklar ve nakit akışlarının asimetrisi ölçüsü geliştirilmiştir (Wang, Ó hÓgartaigh, Zijl, 2008). Ball ve Shivakumar tarafından geliştirilen modelde β_3 katsayısı, muhafazakâr muhasebenin ölçüsüdür. Daha yüksek bir β_3 , daha yüksek bir muhafazakâr muhasebe derecesini göstermektedir (Wang, 2013). Bununla birlikte Ball ve Shivakumar tarafından 2005 yılında toplam tahakkuklar ile işletme nakit akışları arasındaki bağlantılara dayalı olarak geliştirilen muhafazakâr muhasebe ölçüsü koşullu muhafazakârlık ölçüsüdür (Wu, 2011).

Ayrıca Givoly ve Hayn tarafından 2000 yılında negatif tahakkuklar ölçüm yöntemi geliştirilmiştir. Givoly ve Hayn tarafından 2000 yılında yapılan çalışmada muhafazakâr muhasebe ölçüsü faaliyet dışı (negatif) tahakkukların zamanla oluşan birikimi şeklinde tanımlanmaktadır (Shin & Hong, 2020; Gökmen, 2013). Givoly ve Hayn’a (2000) göre muhafazakârlık, sürekli olarak negatif tahakkuklara yol açmaktadır (Yunos, Smith, Ismail, 2010). Bu muhafazakâr muhasebe ölçüsü ise koşullu muhafazakârlık ölçüsüdür (Gökmen, 2013).

Bu muhafazakâr muhasebe yöntemlerinden başka Penman ve Zhang tarafından 2002 yılında araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) yedek akçesi, reklam yedek akçesi ve stok yedek akçesine dayalı muhafazakârlık puanı geliştirilmiştir (Hui, Matsunaga, Morse, 2009). Yani Penman ve Zhang koşulsuz muhafazakârlığı ölçmek amacıyla 2002 yılında C-Skor’unu geliştirmiştir (Gökmen, 2013). Penman ve Zhang (2002), bir işletmedeki muhafazakârlık düzeyini ölçmek amacıyla muhafazakâr muhasebenin gizli yedek akçe oluşturduğunu savunmuştur. Penman ve Zhang (2002), gizli yedek akçe miktarının artması halinde finansal raporlamada işletmelerin daha fazla muhafazakâr davranışlar sergileyeceğini iddia etmektedir (Wang ve ark., 2008).

Finansal performans, belirli bir süre için işletmenin genel durumunun bir ölçüsü biçiminde kullanılmaktadır (Gruian, 2011). Finansal performans ölçüm yöntemleri üç grupta incelenebilmektedir. Bu yöntemler aşağıda belirtilmiştir (Şenol, 2019).

- Geleneksel (Muhasebe Temelli) Finansal Performans Ölçüm Yöntemleri,
- Piyasa Temelli Finansal Performans Ölçüm Yöntemleri,
- Modern (Değer Temelli) Finansal Performans Ölçüm Yöntemleri.

Finansal performans ölçüm yöntemlerinden muhasebe temelli finansal performans ölçüm yöntemlerinde kullanılan performans ölçütlerine aktif kârlılığı (ROA), hisse başına kâr (EPS) ve öz kaynak kârlılığı (ROE) örnek olarak verilebilir. Bu performans ölçütlerinden aktif kârlılığı, bir işletmenin varlıklarını kullanma yeteneğini belirlemektedir (Almajali, Alamro, Al-Soub, 2012). Özkaynak kârlılığı ise, özkaynakların verimli olarak kullanılıp kullanılmadığını göstermektedir (Bayrakdaroğlu, 2010). İlaveten hisse başına kâr, işletme kârının bir adet işletmeye ait hisse senedi için ayrılan bölümüdür (Wet, 2013).

Ayrıca finansal performans ölçüm yöntemlerinden değer temelli finansal performans ölçüm yöntemleri arasında bulunan piyasa katma değeri (MVA), yönetiminin belirli yatırım kaynağı ile yapabileceklerini gösteren bir ölçüttür (Peterson & Peterson, 1996).

Bununla birlikte finansal performans ölçüm yöntemlerinden olan piyasa temelli finansal performans ölçüm yöntemlerine ise hisse senedi piyasa fiyatı (HSPF), piyasa değeri/defter değeri oranı (MB) ve Tobin’s Q oranı (Tobin’s Q) örnek olarak verilebilir. Bu finansal performans ölçütlerinden hisse senedi piyasa fiyatı işletmelerin yılsonundaki hisse fiyatıdır (Nm, 2016). MB ise bir işletmenin piyasa değerini kayıtlı defter değeriyle karşılaştırmak amacıyla kullanılan bir değerlendirme oranıdır (Çelik, Zeytinoğlu, Akarım, 2016). Ayrıca bir işletmenin uzun vadeli performansının bir göstergesi olarak Tobin’s Q oranı da kullanılmaktadır. İşletmenin pazar kıymetini gösteren Tobin’s Q ölçütü piyasa

fiyatını içerir ve işletmenin rekabet avantajını ortaya koyan geleceğe dönük bir ölçüdür (Hung & Chou, 2013).

Dolayısıyla çalışmada muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisini tespit etmek amacıyla Borsa İstanbul’da 2010-2020 döneminde kesintisiz olarak işlem gören, konsolide finansal tablo hazırlayan ve verilerine düzgün olarak ulaşılabilen imalat sanayii sektöründe yer alan 54 işletmeye ait veri panel ver analizi ile incelenmektedir. Böylece muhafazakâr muhasebe ve finansal performans birlikte değerlendirilerek literatüre katkı sunmak hedeflenmektedir.

I. LİTERATÜR

Çalışma konusu ile ilgili yapılan literatürde finansal performans ve muhafazakâr muhasebe konularına ilişkin ayrı ayrı çalışmalara rastlanılmaktadır. Bununla birlikte muhafazakâr muhasebe ve finansal performans konularını farklı konularla ilişkilendirerek ele alan çalışmalara da rastlanılmaktadır. Ancak, işletmelerin finansal performansı üzerine muhafazakâr muhasebenin etkisini inceleyen az sayıda çalışmaya rastlanılmaktadır. Muhafazakâr muhasebe ve finansal performans konularına yönelik yapılan uygulamalı çalışmalara aşağıdaki Tablo 1’de kronolojik sırayla yer verilmiştir.

Tablo 1. Literatür İncelemesi

Yazar ve Yıl	Amaç	Kapsam	Sonuç
Acar & Aktürk (2009)	İMKB sınai endeksindeki işletmelerin muhafazakâr olup olmadıkları araştırılmıştır.	2007 yılında Ulusal 100’de yer alan 48 sınai işletmesi	2000-2007 yılları arasında muhafazakâr uygulamaların hâkim olduğu herhangi bir yılın görülmediği tespit edilmiştir.
Wu (2011)	Çin’de hâkim hissedarlar ile muhafazakâr muhasebe ilişkisi incelenmiştir.	2001-2005 yıllarında Çin borsalarında işlem gören 950 işletme	En büyük hissedar sahipliği yüzdesinin muhafazakâr muhasebe üzerinde negatif etkisi olduğu tespit edilmiştir.
Nahandi, Baghbani & Bolouri (2012)	İranlı işletmelerde kazanç yönetimi ve muhafazakâr muhasebe arasındaki ilişki araştırılmıştır.	2001-2008 yıllarında Tahran Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören 480 işletme	Kazanç yönetimi ile muhafazakâr muhasebe arasında negatif bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur.
Ömrübek & Kınay (2013)	Havayolu taşımacılığı yapan işletmelerin finansal performansları değerlendirilmiştir.	BIST ve Frankfurt Menkul Kıymetler Borsası’nda yer alan havayolu taşımacılığına ait iki işletme	Her iki havayolu işletmesinin de farklı performans göstergeleri açısından birbirlerine üstünlük sağladığı belirtilmiştir.
Wang, Chen, Zhou & Jin (2014)	İç kontrol kalitesi ile muhafazakâr muhasebe arasındaki ilişki incelenmiştir.	2007–2011 yıllarında 40 Çinli finansal borsa işletmesi	İç kontrolün kalitesi ile muhafazakâr muhasebe arasında pozitif bir ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır.
Amran & Manaf (2014)	Muhafazakâr muhasebe ile yönetim kurulu bağımsızlık ilişkisi incelenmiştir.	2000-2012 döneminde bankacılık ve diğer finansal işletmeler dışındaki 866 Malezya işletmesi	Daha yüksek yönetim kurulu bağımsızlığının daha yüksek muhafazakârlıkla uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.
Yunos ve ark. (2014)	Muhafazakâr muhasebe üzerinde yönetim kurulunun ve denetim komitesinin özellikleri arasındaki ilişki	Malezya borsasında 2001-2007 döneminde işlem gören finansal olmayan 300 işletme	Finansal uzmanlığın ve bağımsız yönetim kurulu üyelerinin yönetim kurulundaki oranlarının muhafazakârlığa pozitif

	ampirik olarak incelenmiştir.		etkisi olduğu tahmini doğrulanmıştır.
Barzideh ve ark. (2015)	Muhafazakâr muhasebe ile muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişki incelenmiştir.	2008-2013 yıllarında Tahran Menkul Kıymetler Borsası’nda bulunan 120 işletme	Muhafazakâr muhasebe ile muhasebe bilgi kalitesi arasında olumlu bir etkinin olduğu belirlenmiştir.
Nm (2016)	Amman Menkul Kıymetler Borsası’ndaki sigorta işletmelerinin performansı ile işletme büyüklüğü ve muhafazakâr muhasebenin etkisi incelenmiştir.	2007-2014 dönemleri arasında Amman Menkul Kıymetler Borsası’nda yer alan sigorta işletmeleri	Ürdün sigorta işletmelerinde muhafazakâr muhasebe uygulamalarının bu işletmelerin finansal performans göstergelerinde anlamlı ve pozitif etkisi olduğu ortaya çıkarılmıştır.
Çelik ve ark. (2016)	İşletmenin finansal performansı ile kurumsal sosyal sorumluluk arasındaki etki incelenmiştir.	2009-2014 döneminde hisse senetleri BİST’te işlem gören mali sektör dışındaki 160 işletme	Kurumsal sosyal sorumluluk raporunun bulunup bulunmamasının işletmenin finansal performansı üzerinde etkisi olmadığı gözlenmiştir.
Cengiz, Dinç & Güngör (2017)	Finansal performans üzerine bağımsız denetim kalitesinin etkisi incelenmiştir.	2010-2014 dönemleri arasında BİST’te imalat sektöründe bulunan 90 işletme	Finansal performans üzerine bağımsız denetim kalitesinin etkisinin istatistiksel bakımdan pozitif ve anlamlı olduğu ortaya konulmuştur.
Aminu & Hassan (2017)	Nijerya’da muhafazakâr muhasebe ile banka performansı arasındaki ilişki araştırılmıştır.	2012-2016 dönemleri arasında Nijerya’da listelenen 10 mevduat bankası	Koşullu muhafazakâr muhasebenin (C-ACC) banka performansı (ROA) ile pozitif bir ilişkiye sahip olduğu, koşulsuz muhafazakâr muhasebenin (UC-ACC) banka performansı (ROA) ile negatif ilişkili olduğu tespit edilmiştir.
Tekin & Gör (2018)	Muhasebede muhafazakârlık kavramı ile kâr dağıtımındaki ilişki araştırılmıştır.	BİST 100 Endeksindeki finansal ve sportif işletmeler dışındaki işletmeler	Muhafazakâr muhasebe ile kâr dağıtımında pozitif yönlü ilişkinin varlığı belirlenmiştir.
Özçelik & Küçükçakal (2019)	BİST’te faaliyet gösteren finansal kiralama ve faktoring işletmelerinin finansal performansları, TOPSIS yöntemi ile ölçülmüştür.	2009-2016 döneminde BİST’te faaliyet gösteren 7 finansal kiralama ve faktoring işletmesi	BİST’te faaliyet gösteren CRDFA işletmesinin başarılı bir finansal performans sergilediği tespit edilmiştir.
Gör (2019)	Muhafazakâr muhasebe ile finansal başarısızlığın ilişkisi incelenmiştir.	2009-2016 yılları arasında BİST-100 Endeksindeki işletmeler	Muhafazakâr muhasebe uygulama anlayışına hâkim olan işletmelerin finansal başarılarının daha fazla olduğu görülmüştür.
Ozer & Merter (2019)	İşletmelerin muhafazakârlık seviyeleri ile denetim komitesi etkinliği arasındaki ilişki araştırılmıştır.	2008-2017 yılları arasında Borsa İstanbul’da işlem gören 233 finansal olmayan işletme	Denetim komitesi etkinliği ile muhafazakârlığın pozitif ilişkili olduğu ortaya konulmuştur.
Bilici (2019)	Bankacılık sektöründe bulunan işletmelerin kârlılığına işletmelerin muhafazakâr muhasebe	BİST Bankalar ve Özel Finans Kurumları Sektöründe 2009-2017 yılları arasında yer alan 13 banka	Bankalar ve Özel Finans Kurumları Sektöründe bulunan işletmelerin muhafazakâr muhasebe ve kurumsal yönetim

	uygulamalarının etkisi incelenmiştir.		uygulamaları ile kârlılıklarını arttırdığı tespit edilmiştir.
El-Habashy (2019)	Muhafazakâr muhasebenin Mısır işletmelerinin kurumsal performans göstergeleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır.	2009-2014 döneminde Mısır Borsası'ndaki en aktif 40 finansal olmayan işletme	Muhafazakâr muhasebenin kurumsal performans göstergelerine anlamlı ve pozitif etkisi olduğu ortaya çıkarılmıştır.
Cengiz (2020)	Muhafazakâr muhasebe, kurumsal yönetim ve finansal performans ilişkisi araştırılmıştır.	2008-2018 döneminde borsada kesintisiz işlem gören, 156 işletme	Muhafazakâr muhasebe yükseldikçe finansal performans göstergelerinden olan Tobin's Q, ROE ve ROA'nın da anlamlı olarak arttığı tespit edilmiştir.
Fariz ve ark. (2020)	Malezya'daki Şeriat uyumlu işletmelerin muhasebe kalitesi ve finansal performansı için bir vekil olan muhafazakâr muhasebe ilişkisi incelenmiştir.	2012-2017 döneminde Malezya'da Şeriat uyumlu 24 işletme	Finansal performans ile muhafazakâr muhasebenin pozitif bir ilişkisinin varlığı tespit edilmiştir.
Jasim, Faris & Saleem (2021)	Yönetim kurulu üyelerinin cinsiyet çeşitliliği, muhafazakâr muhasebe ve işletme değeri arasındaki ilişki araştırılmıştır.	2017 döneminde Irak Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören toplam 30 Irak işletmesi	Cinsiyet çeşitliliğinin işletme değerini etkilediği ve kadınların risklerden kaçınmaya ve muhafazakâr muhasebe politikaları benimsemeye yönelik eğilimleri tespit edilmiştir.
Bellikli & Daştan (2021)	Entelektüel sermaye üzerindeki muhasebe muhafazakârlığının etkisi incelenmiştir.	2006-2017 döneminde Türkiye'de Borsa İstanbul (BIST) 100 Endeksi'nde işlem gören muhasebe muhafazakârlığının üç ölçüm yöntemi için sürekli olarak verilerine ulaşılan 36 imalat sanayi ve 26 finans kuruluşu işletmesi ve ayrıca muhasebe muhafazakârlığının bir ölçüm yöntemi için ise verilerine sürekli ulaşılan 33 imalat sanayi ve 23 finans kuruluşu işletmesi	İşletmelerin entelektüel sermayeye önem verdiği, ölçüm yöntemlerine göre farklılık olmakla birlikte muhasebe muhafazakârlığının finansal kurumlarda daha fazla öne çıkan hem olumlu hem de olumsuz olarak gözlemlenen entelektüel sermaye üzerinde bir etkisi olduğu ve şirketlerin muhafazakâr muhasebe politikalarına sahip olduğu belirlenmiştir.
Kurt (2021)	İşletmelerin finansal sürdürülebilirlikleri ile muhafazakârlık seviyeleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır.	2005-2019 döneminde BİST'te aralıksız biçimde faaliyet gösteren ve değişik sektörlerde faaliyette bulunan TMS/TFRS'lere göre raporlama yapan 16 işletme	İşletmelerin muhafazakârlık seviyeleri negatif biçimde yükseldikçe, uzun dönemde işletmelerin dönem sonu hisse senedi fiyatları ve toplam kapsamlı kârının yükseldiği, dönem kârlarının ise düştüğü belirlenmiştir.
Türkoğlu, Gürbüz & Bekci (2022)	Muhafazakâr muhasebe, kurumsal yönetim ve işletme büyüklüğünün kazanç kalitesine etkisi incelenmiştir.	Borsa İstanbul'da 2012-2021 yıllarında mali kuruluşlar sektöründe yer alan holding ve yatırım işletmelerinden 26 işletme	Kurumsal yönetim ve muhafazakâr muhasebenin kazanç kalitesini etkilediğine yönelik anlamlı sonuçlar bulunmuştur. Ayrıca

			<p>muhafazakâr muhasebenin kazanç kalitesini olumsuz yönde etkilediğine dair anlamlı sonuç bulunmuştur. Kazanç kalitesinin kurumsal yönetim ile ilgili göstergelerden yönetim kurulu büyüklüğü ve şirket yaşından olumlu yönde etkilendiği tespit edilmiştir. Ancak kurumsal yönetim ile ilgili göstergelerden yönetim kurulu bağımsızlığının kazanç kalitesine anlamlı bir etkisi belirlenmemiştir. Ayrıca kazanç kalitesine işletme büyüklüğünün anlamlı bir etkisi tespit edilmemiştir.</p>
Kayıhan & Akbaba (2022)	Muhafazakâr muhasebe uygulamalarına kurumsal yönetim ve kârlılıkla ilişkin değişkenlerin ilişkisi incelenmektedir.	2010-2018 yılları arasındaki BİST 100 endeksinde yer alan 35 üretim işletmesi	Kurumsal yönetimin ve kârlılığın etkisinin koşulsuz muhafazakâr muhasebe uygulamaları bakımından daha fazla olduğu ve kârlılığın etkisinin kurumsal yönetime göre koşulsuz muhafazakâr muhasebe uygulamaları çerçevesinde biraz daha ön planda olduğu tespit edilmiştir.

II. METODOLOJİ

Bu bölümde; amaç ve kapsam, değişkenler, hipotezler, modeller, modellere ait panel veri temel varyasyon testleri sıralanmaktadır.

II.I. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisini tespit etmek amaçlanmaktadır. BİST’te faaliyet gösteren ve konsolide finansal tablo hazırlayan imalat sektöründe bulunan 114 işletme evreni oluşturulmaktadır. Örneklemi ise 2010-2020 döneminde Borsa İstanbul’da kesintisiz olarak faaliyet gösteren, konsolide finansal tablo hazırlayan ve verilerine düzgün şekilde ulaşılabilen 54 imalat sektörü işletmesi dâhil edilmiştir. Verilerin türü yıllıktır. Geliştirilen her bir modelde 594 gözlem değeri mevcuttur. İşletmelerin verileri elde edilirken; kamuyu aydınlatma platformundan ulaşılabilen finansal tabloları, finansal tablo dipnotları ve Finnet 2000+ finans sitesinde yer alan hisse senedi bilgileri kullanılmıştır.

II.II. Çalışmanın Değişkenleri

Değişkenler ve değişkenlerin hesaplanma şekilleri aşağıdaki Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Değişkenlere İlişkin Açıklamalar

Değişkenler		Değişkenlerin Hesaplanma Şekli
Bağımlı Değişken Finansal Performans Ölçüm Yöntemleri		
Geleneksel	Aktif Kârlılığı Öz kaynak Kârlılığı Hisse Başına Kâr	ROA=Net Kâr/(Toplam Varlıklar ROE=(Net Kâr)/(Öz kaynak Toplamı) EPS=(Net Kâr)/(Hisse Senedi Sayısı)
Piyasa Temelli	Tobin’s Q Oranı Piyasa Değeri/Defter Değeri Oranı Hisse Senedi Piyasa Fiyatı	Tobin' s Q=Piyasa Değeri+Toplam Borçlar/Toplam Varlıklar MB=Piyasa Değeri/Öz kaynak Hisse senetlerinin yılsonundaki fiyatı HSPF’ni göstermektedir.
Modern	Piyasa Katma Değeri	MVA = Hisse Senedinin Piyasa Değeri-Öz kaynaklar
Bağımsız Değişken Muhafazakâr Muhasebe Ölçüm Yöntemleri		
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı $X_{it}/P_{it-1} = \alpha_0 + \alpha_1 DR_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 R_{it} \times DR_{it}$	Hisse Başına Kâr (X)/Hisse Senedi Açılış Fiyatı (P_{t-1}) Hisse Senedi Getirisi (R) Kukla Değişkeni (DR) Hisse Senedi Getirisi (R) × Kukla Değişkeni (DR)	$X = \text{Net Kâr} / \text{Hisse Senedi Sayısı}$ $R = (P_t - P_{t-1}) + C_t / P_{t-1}$ R= Tek dönemlik hisse senedi getiri oranı P_t = Dönem sonu hisse senedi piyasa fiyatı P_{t-1} = Dönem başı hisse senedi piyasa fiyatı C_t = Hisse senedi kâr payı. ($R \geq 0$), DR 0’a eşittir. ($R < 0$), DR 1’e eşittir.
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi $ACC_t = \beta_0 + \beta_1 DCFO_{t+} + \beta_2 CFO_{t+} + \beta_3 DCFO_t \times CFO_{t+} + v_t$	Tahakkukları (ACC) İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları (CFO) Kukla Değişkeni (DCFO) İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları (CFO) × Kukla Değişkeni (DCFO)	$ACC = \Delta \text{ Stoklar} + \Delta \text{ Ticari Alacaklar} + \Delta \text{ Diğer Dönen Varlıklar} - \Delta \text{ Ticari Borçlar} - \Delta \text{ Diğer Cari Yükümlülükler} - \text{Amortisman Giderleri}$ Δ , dönem başı ve dönem sonu arasındaki değişimi ifade etmektedir. DCFO _t , CFO _t negatif ise 1, değilse 0 değerini alan bir kukla değişkendir.
Negatif Tahakkuklar	Negatif Tahakkuk (NA)	Faaliyet Dışı Tahakkuk (Negatif Tahakkuk) = Toplam Tahakkuk (amortisman öncesi) – Faaliyet Tahakkuku Toplam Tahakkuk (amortisman öncesi) = (Net Kâr + Amortisman) - Faaliyetlerinden Nakit Akımı Faaliyet Tahakkuku = $\Delta \text{ Ticari Alacaklar} + \Delta \text{ Stoklar} + \Delta \text{ Peşin Ödenmiş Giderler} - \Delta \text{ Ticari Borçlar} - \Delta \text{ Ödenecek Vergiler}$

II.III. Çalışmanın Hipotezleri

Muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansına etkisini araştırmak amacıyla aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₁: Kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yöntemine göre ölçülen muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.

H₂: Tahakkuklar ve nakit akışlarının asimetrisi ölçüm yöntemine göre muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.

H₃: Negatif tahakkuklar ölçüm yöntemine göre ölçülen muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.

II.IV. Çalışmanın Yöntemi ve Modeli

Zaman serilerinin yatay-kesit gözlemleri ile bir araya getirilmesi ile oluşturulan panel verilerle ekonomik ilişkiler belirlenebilmektedir (Tatoğlu, 2021; Gujarati, 2016). Dolayısıyla çalışmada kullanılan verilerin analizi için panel veri analiz yöntemi kullanılmıştır.

Geliştirilmesi planlanan modeller aşağıdaki Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Geliştirilmesi Planlanan Modeller

	Modeller
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemi (Basu (1997))	$X_{it}/P_{it-1} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 1: $ROA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 2: $ROE_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 3: $EPS_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 4: $HSPF_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 5: $MB_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 6: TOBİN’S $Q_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 7: $MVA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 R_{it} + \beta_1 DR_{it} + \beta_2 R_{it} \times DR_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemi (Ball ve Shivakumar (2005))	$ACC_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 1: $ROA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 2: $ROE_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 3: $EPS_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 4: $HSPF_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 5: $MB_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 6: TOBİN’S $Q_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 7: $MVA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 DCFO_{it} + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 DCFO_{it} \times CFO_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$
Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemi (Givoly ve Hayn (2000))	$NA = TACC - OPACC$ Model 1: $ROA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 2: $ROE_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 3: $EPS_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 4: $HSPF_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 5: $MB_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 6: TOBİN’S $Q_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$ Model 7: $MVA_{it} = \alpha_{it} + \beta_0 NA_{it} + \mu_{it} + \varepsilon_{it}$

Tablo 3’te görüleceği üzere çalışmada 21 farklı panel veri regresyon denkleminin ortaya çıktığı ifade etmek mümkündür.

II.V. Çalışmanın Temel Varsayım Testleri

Varyans artış faktörü (VIF) çoklu doğrusal bağıntıyı belirlemek için geliştirilen yöntemlerden biridir (Büyükuysal & Öz, 2016). VIF üst sınır değeri genellikle 5 veya 10 olarak da kabul edilebilmektedir (Açıkgöz, Uygurtürk & Korkmaz, 2015). Değişkenler ile ilgili VIF değerleri aşağıdaki Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Çalışma Değişkenleri ile İlgili VIF Değeri

Değişkenler	R ²	VIF Değerleri
ACC	0.48	1.92
CFO	0.52	2.08
X	0.72	3.57
P _{it-1}	0.82	5.55
R	0.68	3.12
NA	0.57	2.32
CFO×DCFO	0.23	1.29
DCFO	0.13	1.14
R×DR	0.19	1.23
DR	0.09	1.09
X/P _{it-1}	0.37	1.58
ROA	0.80	5.00
ROE	0.85	6.66
EPS	0.34	1.51
HSPF	0.41	1.69
MB	0.79	4.76
Tobin’s Q	0.83	5.88
MVA	0.45	1.81

Tablo 4’te görüleceği üzere değişkenlerin büyük bir kısmının VIF değerleri 4’ün altındadır. Bununla birlikte Pit-1, ROA, ROE, MB ve Tobin’s Q değişkenlerinin 4’ün üzerinde VIF değeri aldıkları

görülmektedir. Ancak, VIF üst sınır değeri 5 veya 10 olarak da kabul edilebilmektedir. Bu yüzden çalışmada, 4’ün üzerinde VIF değeri alan değişkenler de modele dâhil edilmiştir.

Modellerin üç temel panel veri analiz yaklaşımından hangisine uygun olduğunun belirlenmesi amacıyla F testi ve Hausman testi uygulanmıştır. F testine ve Hausman testine yönelik sonuçlar aşağıdaki Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Panel Veri Modelleri Belirleme Test Sonucu

	Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemi							
F Testi	496.36 (0.000)	173.89 (0.000)	19.69 (0.000)	16.49 (0.000)	3.22 (0.000)	5.07 (0.000)	21.17 (0.000)
Hausman Testi	67.25 (0.000)	7.80 (0.000)	14.38 (0.000)	11.69 (0.000)	31.28 (0.000)	9.52 (0.000)	2.83 (0.41)
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemi							
F Test	3.35 (0.000)	16.35 (0.000)	3.22 (0.000)	13.75 (0.000)	3.10 (0.000)	4.47 (0.000)	145.79 (0.000)
Hausman Testi	2.15 (0.54)	1.98 (0.57)	5.70 (0.000)	1.46 (0.70)	0.26 (0.96)	0.69 (0.87)	26.73 (0.000)
Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemi							
F Testi	12.04 (0.000)	22.92 (0.000)	25.37 (0.000)	10.92 (0.000)	6.59 (0.000)	22.63 (0.000)	41.34 (0.000)
Hausman Testi	0.19 (0.65)	0.57 (0.81)	0.40 (0.52)	2.57 (0.10)	0.64 (0.42)	0.14 (0.70)	8.50 (0.000)

Tablo 5’te görüldüğü üzere öncelikle F testi ile modellerde havuzlanmış modelin uygunluğu test edilmiş olup sabit etkiler yaklaşımının uygunluğu belirlenmiştir. Daha sonra modellere tesadüfi (rassal) etkiler yaklaşımının uygunluğunu test eden Hausman testi uygulanmıştır. Hausman testi sonucunda kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yönteminde modellerde uygun yaklaşımın model 7 hariç diğer modellerde sabit etkiler modeli yaklaşımı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tahakkuklar ve nakit akışlarının asimetrisi ölçüm yönteminde Hausman testi sonucunda modellerde uygun yaklaşımın ACC modeli, model 3 ve model 7 hariç diğer modellerde tesadüfi etkiler modeli yaklaşımı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca negatif tahakkuklar ölçüm yönteminde Hausman testi sonucunda ise modellerde uygun yaklaşımın model 7 hariç diğer modellerde tesadüfi etkiler modeli yaklaşımı olduğu ortaya konulmuştur.

Modellerde otokorelasyon problemini tespit etmek amacıyla Durbin-Watson testi ile Baltagi-Wu LBI testi kullanılmıştır. Söz konusu istatistik değerlerinin 2 ve 2’ye yakın değer alması gerekliliği ifade edilmektedir. Test istatistik değerlerinin belirtilen kritik değerden düşük olması modellerde otokorelasyon sorununun varlığına işaret etmektedir (Şenol, 2021). Aşağıdaki Tablo 6’da otokorelasyon test sonucu bulunmaktadır.

Tablo 6. Modellere İlişkin Otokorelasyon Test Sonucu

	Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemi							
Durbin-Watson Testi	0.72	0.93	0.67	0.43	1.14	1.03	0.71
Baltagi-WU LBI Testi	1.03	1.04	0.84	0.37	0.96	0.87	0.59
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemi							
Durbin-Watson Testi	0.87	0.63	1.52	0.70	1.42	1.39	0.92
Baltagi-WU LBI Testi	0.93	0.76	1.69	0.78	1.57	1.10	0.73
Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemi							
Durbin-Watson Testi	0.23	0.54	0.79	0.58	0.47	1.47	0.97
Baltagi-WU LBI Testi	0.37	0.65	0.81	0.43	0.59	1.96	0.71

Tablo 6’da modellerde test istatistik değerlerinin 2’den düşük çıktığı görülmektedir. Test istatistik değerlerinin 2’den düşük çıkmasından dolayı modellerde otokorelasyon problemleri olduğunu söylemek mümkündür.

Modellerde değişen varyans problemi olup olmadığını belirlemek için Değiştirilmiş Wald testi uygulanmıştır. Değiştirilmiş Wald testi istatistiğinin olasılık değeri 0.05 değerinden düşük ise modellerde değişen varyans sorunu saptanmaktadır (Çalmaşur & Demir, 2020). Aşağıdaki Tablo 7’de modellere yönelik değişen varyans test sonucu yer almaktadır.

Tablo 7. Modellere İlişkin Değişen Varyans Test Sonucu

	Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemi							
Değiştirilmiş Wald Testi	6715.64 (0.000)	8836.81 (0.000)	897.36 (0.000)	3494.78 (0.000)	2964.91 (0.000)	172.34 (0.000)	347.86 (0.000)
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemi							
Değiştirilmiş Wald Testi	2413.48 (0.000)	5431.24 (0.000)	613.71 (0.000)	2273.58 (0.000)	1746.28 (0.000)	379.46 (0.000)	247.69 (0.000)
Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemi							
Değiştirilmiş Wald Testi	1517.83 (0.000)	5759.32 (0.000)	4934.17 (0.000)	571.38 (0.000)	2814.62 (0.000)	1834.62 (0.000)	243.56 (0.000)

Tablo 7’de, olasılık değerleri 0.05’in altında olduğu için modellerde değişen varyans probleminin bulunduğunu söylemek mümkündür.

Modellerde yatay kesit bağımlılık testi olarak Pesaran CD_{LM} testi kullanılmıştır. Yatay kesit bağımlılığı testi sonucunda saptanan olasılık değeri 0.05 değerinden yüksek ise birimler arası yatay kesit bağımlılığının bulunmadığı anlaşılır. Ancak olasılık değerinin 0.05 değerinden düşük olması durumunda ise birimler arası yatay kesit bağımlılığının varlığı tespit edilir (Şenol, 2021). Aşağıdaki Tablo 8’de modellere ilişkin yatay kesit bağımlılık test sonucu bulunmaktadır.

Tablo 8. Modellere İlişkin Yatay Kesit Bağımlılık Test Sonucu

	Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemi							
Pesaran CD_{LM} Test Değeri	21.65 (0.000)	16.13 (0.000)	69.47 (0.000)	87.28 (0.000)	43.58 (0.000)	17.89 (0.000)	8.74 (0.000)
Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemi							
Pesaran CD_{LM} Test Değeri	7.92 (0.000)	12.47 (0.000)	32.49 (0.000)	27.93 (0.000)	39.73 (0.000)	8.27 (0.000)	6.41 (0.000)
Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemi							
Pesaran CD_{LM} Test Değeri	18.43 (0.000)	42.46 (0.000)	17.377 (0.000)	4.45 (0.000)	7.43 (0.000)	18.34 (0.000)	15.24 (0.000)

Tablo 8’de görüldüğü gibi test sonuçlarından elde edilen bulgulara göre modellerde olasılık değerleri kritik değer olan 0.05’ten düşük olmasından dolayı yatay kesit bağımlılığının olduğu anlaşılmaktadır.

Uygulamada panellerin dönem boyutunu temel alarak mikro ve makro paneller biçiminde ikiye ayrılması, uygulanacak ekonometrik işlemleri farklılaştırmaktadır. Modellerde temel varsayımlar içerisinde otokorelasyon, değişen varyans ve yatay kesit bağımlılık sorunlarının olduğu tespit edilmiştir. Modeller kapsamında elde edilen bulgular temel varsayım hatalarından Driscoll-Kraay dirençli tahmincisi sayesinde arındırılmıştır.

II.VI. Bulgular

Modellere ilişkin analiz bulguları aşağıdaki Tablo 9, Tablo 10 ve Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 9. Kazancın Asimetrik Zamanlılığı Ölçüm Yöntemine Göre Modellere İlişkin Analiz Sonucu

		Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
C	Katsayı	-0.04	0.106289	0.692527	23.29	12.4035	49.37142	1.93712
	Std. Sp.	0.008	0.054	0.17	4.72	18.73	13.32	2.43
	Olasılık	(0.000*)	(0.058***)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)
DR	Katsayı	0.053908	0.005795	-0.141245	-12.74	77.74607	-18.90561	-8.45103
	Std. Sp.	0.01	0.09	0.30	8.72	3.18	6.55	4.29
	Olasılık	(0.000*)	(0.95)	(0.64)	(0.14)	(0.01**)	(0.000*)	(0.04**)
R	Katsayı	0.112149	-0.020484	0.207893	1.804645	4.224143	0.427744	-1.12734
	Std. Sp.	0.08	0.01	0.16	1.67	6.37	1.25	8.25
	Olasılık	(0.000*)	(0.28)	(0.000*)	(0.28)	(0.50)	(0.73)	(0.89)
R×DR	Katsayı	-0.064407	-0.00934	0.734167	-0.049826	10.08503	4.319812	2.00417
	Std. Sp.	0.015	0.05	0.71	4.80	18.25	3.60	2.36
	Olasılık	(0.000*)	(0.85)	(0.000*)	(0.72)	(0.58)	(0.23)	(0.39)
R ²		0.71	0.57	0.12	0.18	0.13	0.25	0.10

Not: “***”, “**” ve “*” işaretleri sırasıyla %10, %5 ve %1 seviyesinde istatistiksel anlamlılığı göstermektedir.

Tablo 9’da görüldüğü gibi bağımlı değişken ROA’nın seçildiği durum olan model 1’de, R×DR bağımsız değişkeninin olasılık değeri 0.05’ten küçük olduğu için, muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerine anlamlı ve negatif yönlü etkisinin olduğu tespit edilirken; bağımlı değişkenin EPS seçildiği durum olan model 3’te ise R×DR bağımsız değişkeninin olasılık değeri 0.05’ten küçük olduğu için, muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerinde anlamlı ve olumlu yönde etkisi bulunduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla bağımlı değişken ROA’nın seçildiği durumda işletmelerin muhafazakârlık düzeyi arttığında finansal performansının azalacağı ifade edilebilirken; bağımlı değişkenin EPS seçildiği durum olan model 3’te ise işletmelerin muhafazakârlık düzeyi arttığında finansal performansının da artacağı ifade edilebilir. Bu durumda işletmelerin finansal performansını ifade eden ROA ve EPS bağımlı değişkenleri için H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 9’a göre bağımlı değişkenin model 2’de ROE, model 4’te HSPF, model 5’te MB, model 6’da Tobin’s Q ve model 7’de MVA olduğu durumda R×DR bağımsız değişkenlerinin olasılık değerleri 0.05 değerinden fazla olduğundan, muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi ile ilgili anlamlı ilişki görülememektedir. Dolayısıyla işletmelerin finansal performansını ifade eden ROE, HSPF, MB, Tobin’s Q, MVA değişkenleri için H_1 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 10. Tahakkuklar ve Nakit Akışlarının Asimetrisi Ölçüm Yöntemine Göre Modellere İlişkin Analiz Sonucu

		Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
C	Katsayı	0.064549	0.081030	0.915563	24.18931	12.68770	49.42935	7.52946
	Std. Sp.	0.01	0.05	0.17	4.93	18.77	3.71	1.85
	Olasılık	(0.000*)	(0.15)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)	(0.000*)
DCFO	Katsayı	-0.088028	0.060871	-0.947621	-15.90217	-97.37329	-22.88761	-4.70369
	Std. Sp.	0.02	0.09	0.31	8.65	32.90	6.51	3.24
	Olasılık	(0.000*)	(0.53)	(0.000*)	(0.06***)	(0.000*)	(0.000*)	(0.14)
CFO	Katsayı	2.66473	1.587319	-6.984834	2.22097	3.17473	7.74193	31.62147
	Std. Sp.	1.45	4.99	1.59	4.38	1.66	3.29	16.40
	Olasılık	(0.85)	(0.75)	(0.65)	(0.61)	(0.84)	(0.81)	(0.000*)
CFO× DCFO	Katsayı	3.36439	-6.96731	1.457328	3.41279	3.51492	3.92771	5.630233
	Std. Sp.	4.85	1.40	4.44	1.23	4.66	9.23	45.98
	Olasılık	(0.40)	(0.61)	(0.74)	(0.78)	(0.45)	(0.67)	(0.90)
R ²		0.11	0.08	0.17	0.06	0.15	0.22	0.42

Not: “***” ve “**” işaretleri sırasıyla %10 ve %1 seviyesinde istatistiksel anlamlılığı göstermektedir.

Tablo 10’den görüldüğü gibi bağımlı değişkenin model 1’de ROA, model 2’de ROE, model 3’te EPS, model 4’te HSPF, model 5’te MB, model 6’da Tobin’s Q ve model 7’de MVA olduğu durumda CFO×DCFO bağımsız değişkenlerinin olasılık değerleri 0.05 değerinden fazla olduğu için, muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi ile ilgili anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bu durumda işletmelerin finansal performansını ifade eden ROA, ROE, EPS, HSPF, MB, Tobin’s Q ve MVA bağımlı değişkenleri için H_2 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 11. Negatif Tahakkuklar Ölçüm Yöntemine Göre Modellere İlişkin Analiz Sonucu

		Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
C	Katsayı	-0.121887	-0.426963	2.281349	-50.53813	-28.6730	-19.74452	-7.56731
	Std. Sp.	0.05	0.11	2.28	81.95	125.82	43.46	1.35
	Olasılık	(0.02**)	(0.000*)	(0.32)	(0.53)	(0.07***)	(0.65)	(0.000*)
NA	Katsayı	0.011102	0.033828	-	5.212286	19.65219	3.976962	5.27374
	Std. Sp.	0.003	0.007	0.070149	4.98	7.65	1.50	8.20
	Olasılık	(0.000*)	(0.000*)	(0.61)	(0.29)	(0.01**)	(0.13)	(0.000*)
R ²		0.05	0.09	0.12	0.05	0.03	0.10	0.16

Not: “***”, “**” ve “*” işaretleri sırasıyla, %10, %5 ve %1 seviyesinde istatistiksel anlamlılığı göstermektedir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi bağımlı değişkenin model 1’de ROA, model 2’de ROE, model 5’te MB ve model 7’de MVA seçildiği durumda NA bağımsız değişkeninin olasılık değerinin 0,05’ten küçük olması sebebi ile muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerine anlamlı ve pozitif yönlü etkisi olduğu görülmektedir. Böylece işletmelerin muhafazakârlık düzeyi arttığında finansal performansının da artacağı söylenebilir. Bu durumda işletmelerin finansal performansını ifade eden ROA, ROE, MB ve MVA bağımlı değişkenleri için H_3 hipotezi kabul edilmiştir.

Ayrıca, Tablo 11’den anlaşılacağı üzere bağımlı değişkenin model 3’te EPS, model 4’te HSPF ve model 6’da Tobin’s Q olduğu durumda NA bağımsız değişkeninin 0,05 değerinden büyük olasılık değerlerinden dolayı, muhafazakâr muhasebenin, işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi ile

ilgili anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Dolayısıyla işletmelerin finansal performansını ifade eden EPS, HSPF ve Tobin’s Q bağımlı değişkenleri için H_3 hipotezi reddedilmiştir.

Çalışmada, oluşturulan modellere ilişkin kurulan hipotezlerin kabul ve red durumunun özeti aşağıdaki Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Modellere İlişkin Hipotezlerin Kabul ve Red Durumu Özeti

Model 1 ROA	Model 2 ROE	Model 3 EPS	Model 4 HSPF	Model 5 MB	Model 6 Tobin’s Q	Model 7 MVA
H ₁ : Kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yöntemine göre ölçülen muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.						
Kabul	Red	Kabul	Red	Red	Red	Red
H ₂ : Tahakkuklar ve nakit akışlarının asimetrisi ölçüm yöntemine göre muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.						
Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
H ₃ : Negatif tahakkuklar ölçüm yöntemine göre ölçülen muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisi vardır.						
Kabul	Kabul	Red	Red	Kabul	Red	Kabul

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisinin olup olmadığını belirlemek amacı ile Borsa İstanbul imalat sektöründe 2010-2020 döneminde kesintisiz olarak işlem gören, verilerine düzgün bir şekilde ulaşılabilen ve konsolide finansal tablo hazırlayan 54 işletmeye ait veriler kullanılarak panel veri analiz yöntemi uygulanarak sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Çalışmada muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemlerine göre farklılık olmakla birlikte muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkili olduğu tespit edilmiş ve bu etkinin pozitif ve negatif biçimde olduğu ortaya konulmuştur.

Çalışmada negatif tahakkuklar ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin finansal performans göstergelerinden ROA ve ROE üzerinde pozitif ve anlamlı etkisi olduğu bulunmuş ve bu durum literatürdeki önceki çalışmalar tarafından desteklenmektedir. Çalışmanın sonucu Nm (2016) tarafından yapılan çalışmadaki negatif tahakkuklar ölçüm yöntemi ile ölçülen muhafazakâr muhasebe uygulamalarının finansal performans göstergesi olan ROA üzerinde anlamlı ve pozitif etkisi olduğu sonucu ile benzerlik göstermiştir. El-Habashy (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki Givoly ve Hayn (2000) ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin ROA ve ROE ile ölçülen kurumsal performans göstergeleri üzerinde anlamlı bir pozitif ilişkiye sahip olduğu sonucu ile benzer sonuç bulunmuştur. İlave olarak Cengiz (2020) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki Givoly ve Hayn (2000) ile ölçülen muhafazakâr muhasebe yükseldikçe finansal performansı gösteren ROA’nın ve ROE’nin anlamlı bir şekilde yükseldiği sonucu ile benzer sonuç elde edilmiştir.

Ancak, önceki çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada negatif tahakkuklar ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin finansal performans göstergesi olan Tobin’s Q üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki varlığı bulunmamıştır. Dolayısıyla çalışmanın sonucu El-Habashy (2019) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki Givoly ve Hayn (2000) ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin Tobin’s Q ile ölçülen kurumsal performans göstergesi üzerinde anlamlı bir olumlu etkiye sahip olduğu sonucu ile benzerlik göstermemektedir. Ayrıca Cengiz (2020) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki Givoly ve Hayn (2000) ile ölçülen muhafazakâr muhasebe yükseldikçe finansal performans göstergesi olarak kullanılan Tobin’s Q’nun anlamlı bir şekilde yükseldiği sonucu ile benzer sonuç elde edilmemiştir. Çalışmada negatif tahakkuklar ile ölçülen muhafazakâr muhasebe uygulamalarının finansal performans göstergeleri olan EPS ve HSPF üzerinde anlamlı bir ilişki varlığı bulunmamıştır.

Dolayısıyla çalışma sonucu Nm (2016) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki negatif tahakkuklar ölçüm yöntemi ile ölçülen muhafazakâr muhasebe uygulamalarının finansal performans göstergeleri olan EPS ve HSPF üzerinde anlamlı ve olumlu etkisi olduğu sonucu ile benzerlik göstermemektedir. Çalışmada Basu (1997) modeli ile ölçülen muhasebe muhafazakâr muhasebenin finansal performans göstergesi olan ROA ile negatif ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla çalışma sonucu Aminu & Hassan (2017) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yöntemi modeli ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin banka performansı (ROA) ile pozitif ilişkiye sahip olduğu sonucu ile benzerlik göstermemektedir. Ayrıca Fariz ve ark. (2020) tarafından yapılan çalışmanın sonucundaki kazancın asimetrik zamanlılığı ölçüm yöntemi ile ölçülen muhafazakâr muhasebenin ROA ile ölçülen finansal performans ile pozitif ilişkisinin olduğu sonucu ile benzer sonuç elde edilmemiştir.

Muhafazakâr muhasebenin işletmelerin finansal performansı üzerine etkisini inceleyen az sayıda çalışmaya rastlanılması sebebiyle bu çalışmanın literatüre katkı sağlaması öngörülmektedir.

Devam eden yıllarda yapılacak çalışmalarda muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemleri farklı sektörlerde incelenebilir, muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemleri artırılarak inceleme yapılabilir, farklı finansal performans ölçüm yöntemleri ile farklı muhafazakâr muhasebe ölçüm yöntemleri arasındaki ilişki incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, D., & Aktürk, A. (2009). Muhasebede ihtiyatlılık kavramı ve İMKB sınai endeksinde işlem gören işletmelerde ihtiyatlılık üzerine bir araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 77-90. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Açıkgöz, E., Uygurtürk, H., & Korkmaz, T. (2015). Analysis of factors affecting growth of pension mutual funds in Turkey. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 5(2), 427-433. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Ahmed, A. S., & Duellman, S. (2007). Accounting conservatism and board of director characteristics: an empirical analysis. *Journal of Accounting and Economics*, 43(2-3), 411-437. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jacceco.2007.01.005>
- Alkafaji, A. A., Kbelah, S. I., & Al-Fadhel, M. M. A. (2020). The relationship between accounting conservatism and efficiency of investment decisions in light of managerial ownership: the case of the tourism industry in Jordan. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 9(1), 1-20. Erişim adresi: <https://www.ajhtl.com/>
- Almajali, A. Y., Alamro, S. A., & Al-Soub, Y. Z. (2012). Factors affecting the financial performance of jordanian insurance companies listed at Amman Stock Exchange. *Journal of Management Research*, 4(2), 266-289. <http://dx.doi.org/10.5296/jmr.v4i2.1482>
- Al-Taie, B. F. K., Flayyih, H. H., & Talab, H. R. (2017). Measurement of income smoothing and its effect on accounting conservatism: an empirical study of listed companies in the Iraqi Stock Exchange. *International Journal of Economic Perspectives*, 11(3), 1058-1069. Erişim adresi: <http://www.researchgate.net/>
- Aminu, L., & Hassan, S. U. (2017). Accounting conservatism and financial performance of Nigerian Deposit Money Banks: an analysis of recent economic recession. *Scholedge International Journal of Business Policy & Governance*, 04(12), 24-135. <http://dx.doi.org/10.19085/journal.sjbp041201>
- Amran, N. A., & Manaf, K. B. A. (2014). Board independence and accounting conservatism in Malaysian companies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 164, 403-408. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.11.095>
- Aslan, Y. (2019). Muhasebe Muhafazakârlığı-İhtiyatlılık. B. Yıldız (Ed.), *Muhasebe Finans Vergi ve Denetim Araştırmaları kitabı* içinde (s. 99-113). Ankara:İksad Publishing House.
- Balakrishnan, K., Watts, R., & Zuo, L. (2016). The effect of accounting conservatism on corporate investment during the global financial crisis. *Journal of Business Finance & Accounting*, 43(5-6), 513-542. <http://dx.doi.org/10.1111/jbfa.12206>

- Ball, R., & Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 83–128. <https://dx.doi.org/10.1016/j.jacceco.2004.04.001>
- Barzideh, F., Izadpanah, M., & Lotfi, S. (2015). Accounting conservatism and accounting information quality. *Academic Journal of Research in Business and Accounting*, 3(3), 21-30. Erişim adresi: <http://www.researchgate.net/>
- Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3-37. [http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101\(97\)00014-1](http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101(97)00014-1)
- Bayrakdaroğlu, A. (2010). Mülkiyet yapısı ve finansal performans: İMKB örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 2(2), 11-20. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Beaver, W. H., & Ryan, S. G. (2000). Biases and lags in book value and their effects on the ability of the book-to-market ratio to predict book return on equity. *Journal of Accounting Research*, 38(1), 127-148. <https://dx.doi.org/10.2307/2672925>
- Beaver, W. H., & Ryan, S. G. (2005). Conditional and unconditional conservatism: concepts and modeling. *Review of Accounting Studies*, 10(2-3), 269–309. <https://dx.doi.org/10.1007/s11142-005-1532-6>
- Bellikli, U. (2019). *Muhasebe Muhafazakârlığının Entelektüel Sermaye Üzerindeki Etkisi: Borsa İstanbul (BİST)100 Endeksi'ndeki İşletmelerde Bir Araştırma* (Doktora Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Bellikli, U., & Daştan, A. (2021). Accounting conservatism and intellectual capital: evidence from Turkey with comparison models and sectors. *Ege Academic Review*, 21(4), 333-355. <https://dx.doi.org/10.21121/eab.1017873>
- Bilici, F. M. (2019). Muhafazakâr muhasebe uygulamalarının ve kurumsal yönetim uygulamalarının bankalar ve özel finans kurumları sektöründe kârlılık ile ilişkisi üzerine bir uygulama. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 1-9. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Büyükuysal, M. Ç., & Öz, İ. İ. (2016). Çoklu doğrusal bağıntı varlığında en küçük karelere alternatif yaklaşım: ridge regresyon. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 110-114. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Cengiz, S. (2020). *Kurumsal Yönetim, Muhafazakâr Muhasebe ve Finansal Performans İlişkisi: Borsa İstanbul Uygulaması* (Doktora Tezi), Kafkas Üniversitesi, Kars.
- Cengiz, S., Dinç, Y., & Güngör, S. (2017). Bağımsız denetim kalitesinin finansal performans üzerindeki etkisinin incelenmesi: Borsa İstanbul'da bir uygulama. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 171-197. <http://dx.doi.org/10.20875/makusobed.323891>
- Çalmaşur, G., & Demir, O. (2020). Bilgi ekonomisinin ekonomik büyüme üzerine etkilerinin panel veri yöntemi ile analizi. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 6(2), 101-120. <http://dx.doi.org/10.30855/gjeb.2020.6.2.001>
- Çelik, S., Zeytinoğlu, E., & Akarım, Y. D. (2016). Kurumsal sosyal sorumluluk ve finansal performans arasındaki ilişki: Borsa İstanbul üzerine bir uygulama. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 8(Özel Sayı 1), 439-453. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/>
- El-Habashy, H. A. (2019). The impact of accounting conservatism on corporate performance indicators in Egypt. *International Journal of Business and Management*, 14(10), 1-11. <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v14n10p1>
- Elkotayni, K., & Aljumaili, A. S. T. (2014). Accounting conservatism and its impact on the forecasting financial failure in industrial companies listed on the Amman Stock Exchange: an analytical study. *Research Journal of Finance and Accounting*, 5(21), 9-18. Erişim adresi: <https://zu.edu.jo/>
- Fariz, N. M., Mohammed, N. F., Zulkepli, N. S., & Kamaluddin, A. (2020). Accounting conservatism and financial performance: accountability of shariah compliant companies in Malaysia. *Humanities and Social Sciences Letters*, 8(3), 280-297. <http://dx.doi.org/10.18488/journal.73.2020.83.280.297>
- Feltham, G. A., & Ohlson, J. A. (1995). Valuation and clean surplus accounting for operating and financial activities. *Contemporary accounting research*, 11(2), 689-731. <https://dx.doi.org/10.1111/j.1911-3846.1995.tb00462.x>
- Foroghi, D., Amiri, H., & Fallah, Z. N. (2013). Corporate governance and conservatism. *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 3(4), 61-71. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARAFMS/v3-i4/308>
- Francis, B., Hasan, I., & Wu, Q. (2013) The benefits of conservative accounting to shareholders: evidence from the financial crisis. *Accounting Horizons*, 27(2), 319–346. <http://dx.doi.org/10.2308/acch-50431>

- Givoly, D., & Hayn, C. (2000). The changing time-series properties of earnings, cash flows and accruals: has financial reporting become more conservative?. *Journal of Accounting and Economics*, 29(3), 287-320. [http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101\(00\)00024-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0165-4101(00)00024-0)
- Gökmen, M. K. (2013). Accounting conservatism: a literature review. *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 6(2), 1-22. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Gör, Y. (2019). Muhafazakâr muhasebe anlayışının finansal başarısızlığı önlemedeki yeri üzerine bir araştırma. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 5(8), 564-571. Erişim adresi: <http://www.sadab.org/>
- Gör, Y., & Tekin, B. (2018). Muhafazakâr muhasebe uygulamalarının kurumsallaşmış şirketlerdeki etkisi üzerine bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 13-26. <http://dx.doi.org/10.20491/isarder.2018.416>
- Gruian, C. M. (2011). The influence of intellectual capital on Romanian companies' financial performance. *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 13(2), 260-272. Erişim adresi: <http://www.oeconomica.uab.ro/>
- Gujarati, D. (2016). *Örneklerle Ekonometri* (N. Bolatoğlu, Çev.). Ankara:BB101 Yayınları.
- Hui, K. W., Matsunaga, S., & Morse, D. (2009). The impact of conservatism on management earnings forecasts. *Journal of Accounting and Economics*, 47(3), 192-207. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jaccedo.2009.01.001>
- Hung, K. P., & Chou, C. (2013). The impact of open innovation on firm performance: the moderating effects of internal R&D and environmental turbulence. *Technovation*, 33(10-11), 368-380. <http://dx.doi.org/10.1016/j.technovation.2013.06.006>
- Jasim, M. R., Faris, A. H., & Saleem, A. D. (2021). The effect of gender diversity of board directors and accounting conservatism on firm value. *Journal of Economics And Administrative Sciences (JEAS)*, 27(127), 285-306. <http://dx.doi.org/10.33095/jeas.v27i127.2151>
- Kayihan, B., & Akbaba, C. (2022). Üretim işletmelerinde kurumsal yönetim ve kârlılığın muhafazakâr muhasebe uygulamalarına etkisi. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 21(65), 179-202. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Kurt, Y. (2021). İhtiyatlılık ilkesinin finansal sürdürülebilirlik üzerindeki etkisi: BİST uygulaması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (Özel Sayı), 375-396. <https://dx.doi.org/10.25095/mufad.934348>
- Nahandi, Y. B., Baghbani, A. M., & Bolouri, A. (2012). Earnings management and accounting conservatism: the case of Iran. *African Journal of Business Management*, 6(19), 6005-6013. <http://dx.doi.org/10.5897/AJBM11.2420>
- Nm, S. (2016). The effect of accounting conservatism on financial performance indicators in the jordanian insurance companies. *Journal of Internet Banking and Commerce (JIBC)*, 21(1), 1-16. Erişim adresi: <http://www.icommercentral.com/>
- Ozer, G., & Merter, A. K. (2019). Audit committee effectiveness and conservatism concept. *PressAcademia Procedia (PAP)*, 9, 85-89. <http://dx.doi.org/10.17261/Pressacademia.2019.1072>
- Ömürbek, V., & Kınay B. (2013). Havayolu taşımacılığı sektöründe TOPSIS yöntemiyle finansal performans değerlendirmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3), 343-363. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Özçelik, H., & Küçükçakal, Z. (2019). BİST'de işlem gören finansal kiralama ve faktoring şirketlerinin finansal performanslarının TOPSIS yöntemi ile analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (81), 249-270. <http://dx.doi.org/10.25095/mufad.510675>
- Penman, S. H., & Zhang, X. (2002). Accounting conservatism, the quality of earnings, and stock returns. *The Accounting Review*, 77(2), 237-264. <https://dx.doi.org/10.2308/accr.2002.77.2.237>
- Peterson, P. P. & Peterson, D. R. (1996). *Company Performance and Measures of Value Added*. U.S.A.: The Research Foundation of the Institute of Chartered Financial Analysts.
- Reyad, S. M. R. (2012). Accounting conservatism and auditing quality: an applied study on Egyptian corporations. *European Journal of Business and Management*, 4(2), 108-116. Erişim adresi: <http://citeseerx.ist.psu.edu/>
- Salehi, M., & Sehat, M. (2019). Debt maturity structure, institutional ownership and accounting conservatism. *Asian Journal of Accounting Research*, 4(1), 35-51. <http://dx.doi.org/10.1108/AJAR-05-2018-0001>
- Shin, W., & Hong, S. (2020). A study on accounting conservatism of Korean Lodging Companies. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 21(5), 564-581. <http://dx.doi.org/10.1080/1528008X.2020.1712307>
- Şenol, O. (2021). *Üst-Orta Gelir Grubu Ülkelere Ait Temel Sağlık Göstergelerinin Panel Veri Analiz Yöntemini*

- Kullanarak Politik Ekonomik Açından İncelenmesi* (Doktora Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Şenol, Z. (2019). İşletme Performansı. E. Gemici (Ed.), *Teorik ve Ampirik Perspektifte Seçilmiş Finans Konuları kitabı* içinde (s. 279-298). Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Tatoğlu, F. Y. (2021). *Panel Veri Ekonometrisi: Stata Uygulamalı*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Tekin, B., & Gör, Y. (2018). Şirketlerde kar payı dağıtım kararı ile muhasebede muhafazakârlık kavramı arasındaki ilişkinin analizi: BİST 100 örneği. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(9), 47-58. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Türkoğlu, K., Gürbüz, C., & Bekçi, İ. (2022). Kurumsal yönetim, muhafazakâr muhasebe ve şirket büyüklüğünün kazanç kalitesi üzerine etkisi. *Ekonomi Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 726-740. <http://dx.doi.org/10.30784/epfad.1125287>
- Utomo, D., Pamungkas, I. D., & Machmuddah, Z. (2018). The moderating effects of managerial ownership on accounting conservatism and quality of earnings. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 22(6), 1-11. Erişim adresi: <http://web.archive.org/>
- Vardar, G. Ç. (2018). Uluslararası muhasebe/finansal raporlama standartlarının koşullu ve koşulsuz ihtiyatlılık uygulamaları açısından değerlendirilmesi: finansal tabloların ihtiyatlılığı üzerindeki etkisine ilişkin bir literatür araştırması. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(Özel Sayı), 150-172. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/>
- Wang, R. Z. (2013). Operating risk and accounting conservatism: an empirical study. *The International Journal of Business and Finance Research*, 7(1), 55-68. Erişim adresi: <http://papers.ssrn.com/>
- Wang, R. Z., Ó hÓgartaigh, C., & Zijl, T. V. (2008). Measures of accounting conservatism: A construct validity perspective. *Journal of Accounting Literature*, 1-60. Erişim adresi: <http://papers.ssrn.com/>
- Wang, Z., Chen, Y., Zhou, Y., & Jin, Y. (2014). An entropy testing model research on the quality of internal control and accounting conservatism: empirical evidence from the financial companies of China from 2007 to 2011. *Mathematical Problems in Engineering*, 2014, 1-9. <https://dx.doi.org/10.1155/2014/475050>
- Wet, J. (2013). Earnings per share as a measure of financial performance: does it obscure more than it reveals?. *Corporate Ownership & Control*, 10(4), 265-275. Erişim adresi: <http://www.virtusinterpress.org/>
- Wu, Y. (2011). Research on the relationship between controlling shareholder and accounting conservatism in China. *Applied Mechanics and Materials*, 65, 579-584. <http://dx.doi.org/10.4028/www.scientific.net/AMM.65.579>
- Yunos, R. M., Ahmad, S. A., & Sulaiman, N. (2014). The influence of internal governance mechanisms on accounting conservatism. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 164, 501-507. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.11.138>
- Yunos, R. M., Smith, M., & Ismail, Z. (2010). Accounting conservatism and ownership concentration: evidence from Malaysia. *Journal of Business and Policy Research*, 5(2), 1-15. Erişim adresi: <http://www.researchgate.net/>
- Yunos, R. M., Smith, M., Ismail, Z., & Ahmad, S. A. (2011). Inside concentrated owners, board of directors and accounting conservatism. *Annual Summit on Business and Entrepreneurial Studies (ASBES)*, 954-971. Erişim adresi: <http://www.researchgate.net/>
- Zeghal, D., & Lahmar, Z. (2016). The impact of ifrs adoption on accounting conservatism in the European Union. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 6(1), 127-160. <http://dx.doi.org/10.5296/ijaf.v6i1.9581>
- Zhong, Y., & Li, W. (2017). Accounting conservatism: a literature review. *Australian Accounting Review*, No. 81, 27(2), 195-213. <http://dx.doi.org/10.1111/auar.12107>

Etik Beyanı : Çalışmanın bütün hazırlanma sürecinde etik kurallara uydumuzu beyan ederiz. Tersine bir durumun tespitinde ÖHÜİBF Dergisinin herhangi bir sorumluluğu yoktur, bütün sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları : Çalışmaya yazarlar eşit katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı : Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Teşekkür (Varsa) : Yayın sürecinde katkısı olan hakemlere ve editörlere teşekkür ederiz.

Ethics Statement : We declare that we have complied with ethical rules throughout the preparation process of the study. ÖHÜİBF Journal does not have any responsibility in determining the opposite situation, all responsibility belongs to the authors of the study.

Author Contributions : The authors contributed equally to the study.

Conflict of Interest : There is no conflict of interest between the authors.

Acknowledgement : We thank the referees and editors who contributed to the publication process.
